ಅಧ್ಯಾಯ-21

ಮೊಘಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಪ್ರಬಲ ದೊರೆಗಳು (1526-1707)	ದುರ್ಬಲ ದೊರೆಗಳು (1707-1858)
ಸ್ಥಾಪಕ	ಬಾಬರ್
ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅರಸ	ಅಕ್ಬರ್
ಕೆ.ಅರಸ	2ನೇ ಬಹದ್ದೂರ್ ಷಾ ಜಾಫರ್
ರಾಜಧಾನಿ	ಕಾಬುಲ್(ಪ್ರಮುಖ ರಾಜಧಾನಿ) ದೆಹಲಿ, ಆಗ್ರಾ, ಫತೇಪುರ ಸಿಕ್ರಿ.

ಬಾಬರ್ : (1256-1530)

- ಜನನ – 1483 Feb – 14 ಅ
- ಸ್ಥಳ – ಫರ್ಗಾನ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ – ರಾಜಧಾನಿ : ಅಂದಿಜನ್ – (ಪ್ರಸ್ತುತ ತಜಕಿಸ್ತಾನ್, ಉಜ್ಬಿಕಿಸ್ತಾನ)
- ತಂದೆ : ಉಮರ್ ಶೇಖ್ ಮಿರ್ಜಾ (ತೈಮೂರ್ ವಂಶಸ್ಥನು)
- ತಾಯಿ : **'ಕುತ್ಲಗ್ ನಿಗರ್ ಖಾನ್ ಬಾನು ಬೇಗಂ'** (ಚಂಗೀಸ್‌ಖಾನ್ ಮೊಮ್ಮಗಳು)
- ಮಕ್ಕಳು : ಹುಮಾಯೂನ್, ಕರ್ಮಾನ್, ಆಸ್ಕರಿ, ಹಿಂಡಾಲ, ಗುಲ್ಬದನ್ ಬೇಗಂ (ಮಗಳು)
- ಹೆಂಡತಿ : 'ಮಹಿಬಾನು ಬೇಗಂ'
- ಬಾಲ್ಯದ ಹೆಸರು : ಜಯಿರುದ್ದೀನ್ ಮಹ್ಮದ್
- ಬಿರುದುಗಳು : **ಘಾಜಿ**

ಬಾದ್‌ಷಹ

- ಈತನ ತಂದೆಯ ಮರಣದ ನಂತರ 1484-7ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನು.
- 1496 ಸಮರಕಂಡದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಸೋತನು.
- 1497 ಪುನಃ ಸಮರಕಂಡದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ, ಸಮರಕಂಡವನ್ನು ಗೆದ್ದನು.
- ಈತನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ-ಬೈಸಂಗರನ ಮಿರ್ಜಾ & ಮಸೂದ್ ಮಿರ್ಜಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು.
- ಈ ಕದನದಲ್ಲಿ ಬಾಬರ್- ಗಾಯಾಳುಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಕಾಡುಪಾಲಾದನು. ಆದರೆ ಈ ಸಮಯ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಬೈಸಂಗರ ಮಿರ್ಜಾ, ಫರ್ಗಾನ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ರಾಜ & ಮಸೂದ್ ಮಿರ್ಜಾ, ಸಮರಕಂಡದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಲು ಬಾಬರ್ ಸತ್ತನೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿಸಿದರು.
- **"ತಾನು ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ಸತ್ತ ಸುದ್ದಿಯನ್ನ ಕೇಳಿದ ಮೊಘಲರ ಏಕೈಕ ದೊರೆ'**
- 1499 ರಲ್ಲಿ – ಫರ್ಗಾನ್
- 1501 ರಲ್ಲಿ- ಸಮರಕಂಡವನ್ನು ಗೆದ್ದು 8 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಆಡಳಿತ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಸೋತು ಕಾಡುಪಾಲಾದನು. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಅಲೆಮಾರಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದ ಏಕೈಕ ಮೊಘಲರ ದೊರೆ.
- 1504 ರಲ್ಲಿ ಕಾಬುಲ್‌ನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.
- 1507 ರಲ್ಲಿ 'ಬಾದ್‌ಷಹ' ಎಂಬ ಬಿರುದುನೊಂದಿಗೆ-ಕಾಬೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು.
- 1508 ರಲ್ಲಿ 'ಹುಮಾಯೂನ್' ಜನಿಸಿದನು.
- 1510 ರಲ್ಲಿ

"ಮಾರ್ವ ಕದನ"

1. ಶೈವಾನಿ ಖಾನ್ ಉಜ್ಬೇಗ್ (X)

2. ಪರ್ಶಿಯಾ ಇಬ್ರಾಹಿಂ (✓)

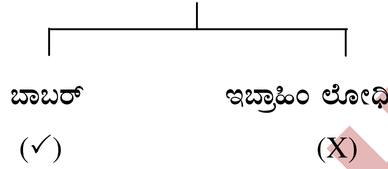
ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಬಾಬರ್‌ನ ಆಕ್ರಮಣ

1505	1519	1519	1520
ಸಿಂಧೂ ನದಿ ದಡ	ಭೈರಾ & ಭೈಜಾರ್	ಭೈರಾ & ಭೈಜಾರ್	ಸಿಯಾಲ್ ಕೋಟೆ & ಸಯ್ಯದ್ ಪುರ

- 1524ರಲ್ಲಿ ಬಾಬರ್‌ನ ಭಾಗ್ಯದ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಿತು.

ಕಾರಣ:

- ಆಲಂಖಾನ್ ಬಾಬರ್‌ನಿಗೆ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಲು ದೌಲತ್‌ಖಾನ್ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು.
- ರಾಣಾ ಸಂಗ್ರಾಮ
- 1ನೇ ಪಾಣಿಪತ್ ಕದನ : 1526– April -21

ಬಾಬರ್ (✓)

ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋಧಿ (X)

ಬಾಬರ್ ಗೆಲುವಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು

* ಬಾಬರ್ ತುಲಘ್ಮಾ ಯುದ್ಧ ತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದನು.

* ಉಜ್ಬೆಗಿ–ಗಳಿಂದ ಯುದ್ಧ ಕಲಿತಿದ್ದ.

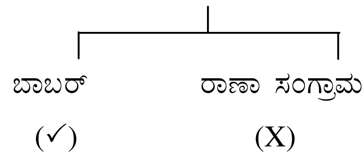
* ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಫಿರಂಗಿಗಳನ್ನ ಬಳಸಿದ್ದರು. [15–20 ಫಿರಂಗಿಗಳು]

- **"ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಫಿರಂಗಿಗಳ ಬಳಸಿದ ಮೊದಲ ಜಗತ್ತಿನ ಸುಲ್ತಾನ"**
- ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಾಬರ್‌ನ ಮಗ 'ಹುಮಾಯೂನ್' ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದನು.
- ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋಧಿಯ ಎಲ್ಲಾ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು **"ಆಲಂಖಾನ್, ದೌಲತಾ ಖಾನ್, ರಾಣಾಸಂಗ್ರಾಮ"** ಬಾಬರ್‌ನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಪರಿಣಾಮಗಳು :

- ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋಧಿ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಸೋತು ಹತನಾದನು.
- ದೆಹಲಿ ಸಂತತಿ ಅವನತಿ ಹೊಂದಿತು. ಮೊಘಲ್ ಸಂತತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.

ಕಣ್ವಾ ಕಾಳಗ (1527)

ಬಾಬರ್ (✓)

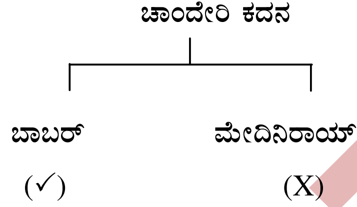
ರಾಣಾ ಸಂಗ್ರಾಮ (X)

ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು

- ರಾಣಾ ಸಂಗ್ರಾಮನು, ಬಾಬರ್‌ನೊಡನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು.
- ಕಲ್ಪಿ, ದೋಲಪುರ, ಬಿಯಾನ್ → ಬಿಟ್ಟು.

ಪರಿಣಾಮ

- 12 ರಜಪೂತ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು ಸೋತು ಶರಣಾದವು.
- ಹಲವಾರು ರಜಪೂತ ಮಹಿಳೆಯರು **ಜೊಹಾರ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನ** ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಬಾಬರ್ ಸಂತೋಷಗೊಂಡನು.
- ಹೀಗಾಗಿ ಬಾಬರ್‌ನಿಗೆ **ಘಾಜಿ"** ಎಂಬ ಬಿರುದು ಬಂದಿತು.
- ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದ.

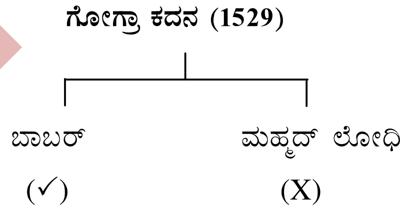

ಕಾರಣಗಳು

- ಇಲ್ಲಿ ಮೇದಿನಿ ರಾಯನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬಲಿಷ್ಠ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು.
- ಈತನಿಗೆ **"ಮಹ್ಮದ್ ಲೋಧಿಯ'** ಸಹಾಯವಿತ್ತು.

ಪರಿಣಾಮ

- ಮೇದಿನಿರಾಯನು ಸೋತು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಹತನಾದನು.
- ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದನು.
- ಹಲವಾರು ರಜಪೂತ ಮಹಿಳೆಯರು ಜೋಹಾರ್ ಪದ್ಧತಿ ಅನುಸರಿಸಿದರು.

- ಈ ನಾಲ್ಕು ಕದನಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 350 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅಡಿಪಾಯ** ಹಾಕಿದನು.
- ಅಂತಹ **ವಿಶಾಲವಾದ ಸಂತತಿ–ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ**
- ಬಾಬರ್‌ನು ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದನು.

ಈತನು ಬರೆದ ಕೃತಿ

- "ತುಜಕ್–ಇ–ಬಾಬರಿ"
- ತುರ್ಕಿ/ಜಗತಾಯಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ.

- ▪ **ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು :**

  1) **ಭಾರತವನ್ನು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಎಂದು ಕರೆದಿರುತ್ತಾನೆ.**

  2) ಭಾರತ ಶಿವಾಲಿಕ್ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

  3) ರಭಸದಿಂದ & ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ.

  4) **ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಗಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇತ್ತು.**

  5) **ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಹಿಂದೂಗಳು ಮುಸ್ಲಿಂರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠರು.**

  6) ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನ ಸತ್ಕರಿಸುವ ಗುಣವಿರಲಿಲ್ಲ & ಶೀಘ್ರ ಕೋಪಿಗಳು.

  7) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಗಳು, ಕುದುರೆಗಳು, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ & ಮದ್ಯಪಾನ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದನು.

- ತುಜಕ್–ಇ–ಬಾಬರ್–ನ್ನು ಪರ್ಶಿಯನ್‌ಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದವನು– **'ರಹಿಂ–ಖಾನ್–ಇ–ಖಾನ್' (ಬೈರಂ ಖಾನ್‌ನ ಮಗ) ಬಾಬರ್ ನಾಮಾ'** ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದನು.
- English ಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದವರು – **'ಶ್ರೀಮತಿ–ಬೆವರಿಡ್ಜ್'**
- ನೇರವಾಗಿ English ಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದವರು – **'ಲೆನ್ & ಎರ್ಸ್ಕಿನ್'**
- ಈ ಬಾಬರ್‌ನು **'ಆಗ್ರಾ, ಸಂಬಾಲ, & ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ'** ಮಸೀದಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು.
- 1530 Dec –26 ರಂದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು.
- ಸಮಾಧಿ: ಮೊದಲು **'ಆಗ್ರಾ ಸಮೀಪ್–ಅರಂಭಾಗ'** ದಲ್ಲಿತ್ತು. ನಂತರ ಆತನ ಪತ್ನಿ ಮಹಿಂಬಾನು ಬೇಗಂ– **'ಕಾಬುಲ್'** ನಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿದರು.
- **"ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊಘಲರ ದೊರೆ–ಬಾಬರ್"**
- ಕಾಬೂಲ್ :– **"ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ನಗರ"** ಎಂದು ಕರೆದರು.
- ಬಾಬರ್ ಎಂದರೆ– **'ಹುಲಿ ಎಂದರ್ಥ'**
- **ಬಾಬರ್ ಭಾರತಕ್ಕೆ – ಗುಲಾಬಿ ಹೂವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದನು.**

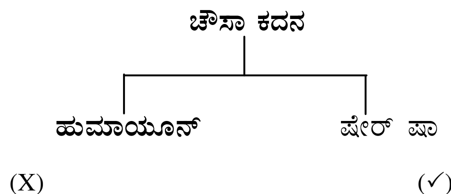
  * **ಫಿರಂಗಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದನು.**

  * ತುಲಘ್ಮಾ ಕದನ ಪರಿಚಯಿಸಿದನು.

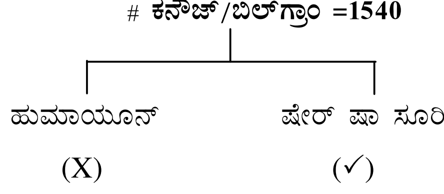
ಹುಮಾಯೂನ್ (1530–1540) (1555–1556)

- ಹುಮಾಯೂನ್ ಪದದ ಅರ್ಥ– **'ಅದೃಷ್ಟವಂತ'** (ನಿಜಜೀವನದಲ್ಲಿ ನತದೃಷ್ಟ)
- ಜನನ : 1508– March 15
- ತಂದೆ : ಬಾಬರ್ & ತಾಯಿ : ಮಹಿಂ ಬಾನು ಬೇಗಂ
- ಹೆಂಡತಿ : ಹಮಿದಾ ಬಾನು ಬೇಗಂ,
- ಮಗ : ಅಕ್ಬರ್
- ಸಹೋದರರು : ಕಮ್ರಾನ್, ಆಸ್ಕರಿ, ಹಿಂಡಾಲ್

(ಕಂದಹಾರ್ & ಕಾಬಲ್) (ಸಂವಾಲ) (ಮುಳ್ವ)

- **ಅಂಬಿಗ 'ನಿಜಾಮ' : ಹುಮಾಯೂನ್‌ನನ್ನು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವಾಗ ರಕ್ಷಿಸಿದವನು.**
- **ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಂಬಿಗನನ್ನು ಏಕ್ ದಿನ್ ಕಾ ಸುಲ್ತಾನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.**

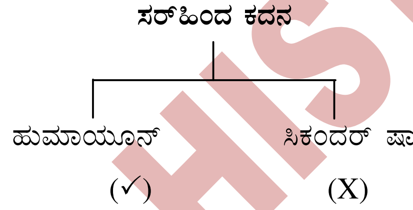

ಈ ಯುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮ:

* ದೆಹಲಿಯನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹುಮಾಯೂನ್ ಓಡಿಹೋದನು.

* ನಂತರ ಷೇರ್‌ಷಾ ಸೂರಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದನು.

- 1541 ರಲ್ಲಿ **'ಹಮೀದಾಬಾನು ಬೇಗಂ'**ಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾದನು.
- 1542 ರಲ್ಲಿ "ಅಮರ ಕೋಟೆಯ–ರಾಣಾ–ವೀರಸಾಲನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಮಿದಾಬಾನು ಬೇಗಂ **"ಅಕ್ಬರ್‌ನಿಗೆ"** ಜನ್ಮ ನೀಡಿದಳು.
- 1555 ರಲ್ಲಿ ಲಾಹೋರ್‌ನ್ನು ಗೆದ್ದ.

- ಈ ಕದನದಲ್ಲಿ ಜಯಗಳಿಸಿ ಹುಮಾಯೂನ್ ಮರಳಿ ದೆಹಲಿಯ ಗದ್ದುಗೆ ಏರಿದನು.
- ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ **–'ದಿನ್ನ ಪನ್ನಾ'** ನಗರ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
- ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ **–"ದಿನ್ನ ಪನ್ನಾ"** ಗ್ರಂಥಾಲಯದಿಂದ ಕಾಲು ಜಾರಿ ಬಿದ್ದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು.
- ಸಮಾಧಿ :– 'ದೆಹಲಿ'
  - ಸಮಾಧಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದವಳು – **'ಹಮಿದಾ ಬಾನು ಬೇಗಂ/ಹಾಜಿ ಬೇಗಂ'**
  - 1983 – UNESCO ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಯಿತು.
  - **"ಕೆಂಪು ಅಮೃತ ಶಿಲೆ"** ಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಸಮಾಧಿಯಾಗಿದೆ.
- ಹುಮಾಯೂನ್ ನಾಮಾ ರಚಿಸಿದವಳು : **"ಗುಲ್ಬದಿನ್ ಬೇಗಂ"** (ಸಹೋದರಿ)

ಅಕ್ಬರ್ (1556–1605)

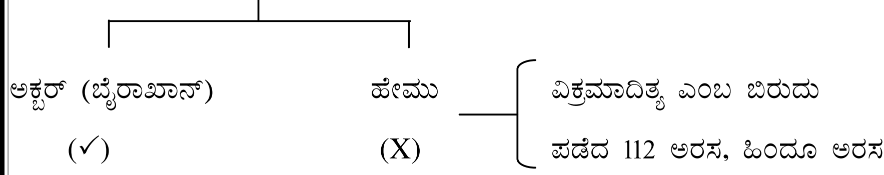
- ಮೂಲ ಹೆಸರು : **"ಜಲಾಲುದ್ದೀನ್ 'ಮಹ್ಮದ್ ಅಕ್ಬರ್'**
- ಜನನ : 1542– Oct - 15
- ಸ್ಥಳ : **ಅಮರಕೋಟೆಯ ವೀರಸಾಲನ ಮನೆ**
- ತಂದೆ : **'ಹುಮಾಯೂನ್, ತಾಯಿ–ಹಮಿದಾ ಬಾನು ಬೇಗಂ'**
- ಗುರು : **"ಅಬ್ದುಲ್ ಲತೀಫ್'**
- ಸ್ನೇಹಿತರು : **'ಅಬುಲ್ ಫಜಲ್ & ಫೈಜಿ'**
- ಅಧಿಕಾರ : (Punjab ಕಾಳಾನೂರು) 1556–Feb-14. ಬಾಬರ್ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನದಂದೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ **"ಮೊಘಲರ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ದೊರೆ"**

- **'ಇಸ್ಕಾಬಾಜಿ' – 'ಪಾರಿವಾಳಗಳನ್ನು ಹಾರಿ ಬಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ'**

ಪ್ರಮುಖ ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳು : ಒಟ್ಟು –19 ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ.

  - ಪಮಾಚ ಮತಾನ/ಗೋಮರಾ/ಶಾಮು/ಗುಹಾಕಾರ–ಸ.ಓ.ಬ–ಕಾ–ಅ)

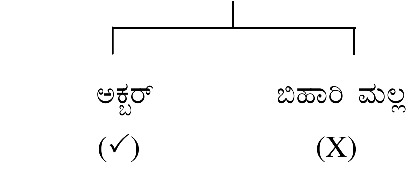
1) IIನೇ ಪಾಣೀಪತ್ ಕಾಳಗ (1556– Nov-05)

ಅಕ್ಬರ್ (ಬೈರಾಖಾನ್) (✓) — ಹೇಮು (X) — ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದ 112 ಅರಸ, ಹಿಂದೂ ಅರಸ

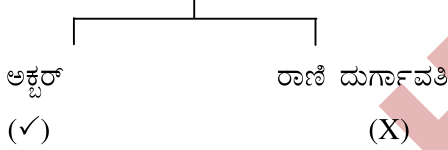
ಪರಿಣಾಮ :– ಅಕ್ಬರನು ದೆಹಲಿಯ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದನು.

ಅಂಬರದ ಕಾಳಗ :– 1561

ಅಕ್ಬರ್ (✓) — ಬಿಹಾರಿ ಮಲ್ಲ (X)

ಗೊಂಡ್ವಾನ ದಾಳಿ – 1562

ಅಕ್ಬರ್ (✓) — ರಾಣಿ ದುರ್ಗಾವತಿ (X)

ಅಕ್ಬರ್‌ನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ

ಪತಿ:– 'ದಳಪತ್ ಷಾ'

ಮಗ :–'ವೀರನಾರಾಯಣ'

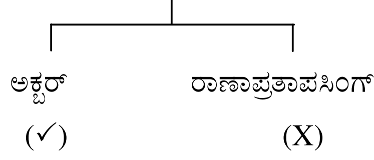
ಗುಜರಾತಿನ ದಾಳಿ – 1572

ಅಕ್ಬರ್ (✓) — ಮುಜಾಪರ್ ಷಾ (X)

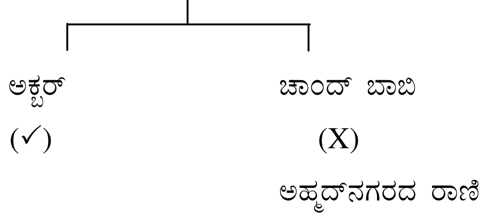
- ಈ ದಿಗ್ವಿಜಯ 11 ದಿನದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಿತು.
- ದೆಹಲಿಯಿಂದ 600 ಮೈಲು ದೂರವಿತ್ತು
- ಇದು ಭಾರತದ ಅತಿಶೀಘ್ರದಾಳಿ ಎಂದು ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯಾದ 'Discovery of Idia' ಎಂದು ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
- ಫತೇಪುರ ಸಿಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ – **ಬುಲಂದ್ ದರ್ವಾಜ್** ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
- ಇದರರ್ಥ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ **"ಜಗತ್ತು ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಅದನ್ನು ದಾಟು"**

5) ಹಳ್ದಿಘಾಟ್ ಕದನ – 1576 June – 18

ದಂಡನಾಯಕರು ತನ್ನ ಸಾವಿನಲ್ಲಿ ಜೀವ ಇರುತನಕ ಅಕ್ಬರ್‌ನನ್ನ ವಿರೋಧಿಸಿದ ರಜಪೂತ ದೊರೆ. ಕುದುರೆ : ಚೇತಕ

6) ಅಹ್ಮದ್‌ನಗರದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ – ಕ್ರಿ.ಶ.1600

ಅಹ್ಮದ್‌ನಗರದ ರಾಣಿ

- ಬಿಜಾಪುರದ **'ಅಲಿ ಆದಿಲ್‌ಷಾಹಿ'** ಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ **'ಮಲ್ಲಿಕ್–ಇ–ಸಂದಾನ್'** ಎಂಬ ತೋಪನ್ನು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ತಂದಳು.
- ಇವಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ **'ಅಲಿ ಆದಿಲ್ ಷಾಹಿ' 'ಚಾಂದ್ ಬಾವಡಿ'ಯನ್ನು** ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
- ಅಕ್ಬರ್‌ನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ IIನೇ & ಪ್ರಮುಖ ಮಹಿಳೆ.

ಅಕ್ಬರ್‌ನ ಆಡಳಿತ & ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

- 1562 ರಲ್ಲಿ– **'ಗುಲಾಮಗಿರಿ'** ರದ್ದು ಮಾಡಿದ.

  1563 ರಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರಾ ತೆರಿಗೆ ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ.

  1564 ರಲ್ಲಿ ಜೆಜಿಯಾ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದ.
- ಹಲವಾರು ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದನು.
- ಹಲವಾರು ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು & ಹಬ್ಬ–ಹರಿದಿನಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದನು.
- 1570 ರಲ್ಲಿ – ಸಲೀಂ ಚಿಸ್ತಿಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಫತೇಪುರ ಸಿಕ್ರಿ (ಬುಲಂದಾ ದರ್ವಾಜ್) ನಗರ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು ಮತ್ತು ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು.
- 1575 ರಲ್ಲಿ – **'ಅನುಲೂಂಫಿಯಾ'** ಶಾಸನವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದನು.
- 1575 ರಲ್ಲಿ – **'ಇಬಾದತ್ ಖಾನಾ'** ಎಂಬ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ.
- 1582 ರಲ್ಲಿ – **'ದೀನ್–ಇ–ಇಲಾಹಿ'** ಎಂಬ ಹೊಸ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.

  ಈ ಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ:
  - ಸಲ್–ಇ–ಕುಲ್– ಸರ್ವರೊಡನೆ ಶಾಂತಿ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ನೀಡಿದವರು – 'ಅಬ್ದುಲ್ ಲತೀಫ್'
  - ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರದಂದು ಈ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು.
- **ಮನ್‌ಸಬ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದನು.**
  - ಸೈನಿಕ ಶ್ರೇಣಿ ಎಂದರ್ಥ:
  - ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕೊಟ್ಟುವನು – 'ನಸಬ್ ಕರ್ದನ್'– ಪರ್ಶಿಯಾದ ದೊರೆ
  - 10–12000 ಸೈನಿಕರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಹುದ್ದೆಗಳಾಗಿದ್ದವು.
  - ಇದರಲ್ಲಿ 33 ದರ್ಜೆಗಳಿದ್ದವು.
  - ಇದರಲ್ಲಿ 2 ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ : 1) ಸವಾರ = ಕುದುರೆ ಪಡೆ 2) ಜಾಟ = ಕಾಲ್ದಾಳು ಪಡೆ
- ಅ.ಹೆ. ಮನಸಬಬ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅರಸ – **'ಜಹಾಂಗೀರ್/ಸಲೀಂ'**

ಕಂದಾಯ ನೀತಿ/ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ನೀತಿ/ ಜಬ್ತಿ ಪದ್ಧತಿ :-

- ಇದರ ರೂವಾರಿ : **"ರಾಜಾ ತೋದರ ಮಲ್ಲ"**
  - ದೀನ್-ಇ-ಇಲಾಹಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ರಾಜ.
- ಭೂಮಿಯನ್ನ ಫಲವತ್ತತೆಗನುಗಣವಾಗಿ 4 ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸಿದನು.

  1) ಪೋಲಜ್ = ಸತತ ಉಳುಮೆ

  2) ಪಶೌತಿ = 2-3 ವರ್ಷ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು.

  3) ಚಚರ್ = 3-5 ವರ್ಷ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು.

  4) ಬಂಜರ್ = 5-ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಳು ಬಿದ್ದ ಭೂಮಿ

- ಈ ಅಕ್ಬರನು **'ಇಷ್ಕಬಾಜಿ'** [ಎಂಬುದು ಪಾರಿವಾಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು.
- ಅಬುಲ್ ಫಜಲ್ : * **ಐನ್-ಈ-ಅಕ್ಬರ್**

  * **ಅಕ್ಬರ್ ನಾಮಾ**

ಜಹಾಂಗೀರ್ - ಸಲೀಂ [**1605-1628**]

ರವಿ ಕಾಣದ್ದನ್ನು ಕವಿ ಕಂಡ
ಕವಿ ಕಾಣದ್ದನ್ನು ಕುಡುಕ ಜಹಾಂಗೀರ್ ಕಂಡನು

- ಅಕ್ಬರ್ & ಜೋದಾಬಾಯಿರವರ ಮಗ
- ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು - **'ಮಹ್ಮದ್ ಸಲೀಂ'**
- ಈತನ ಗುರು - **'ಅಬ್ದುಲ್ ರಹೀಂ ಖಾನ್'**
- ಈತನನ್ನು ಅಕ್ಬರ್ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ - **"ಶೇಕು ಬಾಬಾ"** ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.
- ಈ ಜಹಾಂಗೀರನು -1602 ರಲ್ಲಿ **'ಅಬುಲ್ ಫಜಲ್‌ನನ್ನು'** ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದನು.
- 1605 ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮರಣದ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು.
- ಈತ ತನ್ನ ತಂದೆಯಂತೆ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಮುನಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ **'ನ್ಯಾಯದ ಗಂಟೆ'-** ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. (ಇದು 60 ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು)
- ಈತನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದುವನು ಈತನ ಮಗ - **'ಖುಸ್ರೋ ಖಾನ್'**. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಹಾಂಗೀರ್ ಕಣ್ಣು ಕೀಳಿಸಿ ಬಂದಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದನು.
- ಈ ಖುಸ್ರೋಖಾನ್‌ನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಸಿಕ್ಖರ ದೊರೆ - **'ಅರ್ಜುನದೇವ'** 1606 ರಲ್ಲಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದನು.
- ಈತನ ಪ್ರೇಯಸಿ ಹೆಸರು **'ಅನಾರ್ಕಲಿ'**
- 1611ರಲ್ಲಿ ನವರೋಜ್ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ-**'ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾ'** ಎಂಬ ಸುಂದರ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು.

ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾ

- ತಂದೆ-ಘಿಯಾಸುದ್ದೀನ್ ಮಿರ್ಜಾಬೇಗ
- ತಾಯಿ- ಅಸ್ಮತ್ ಬಾನು
- ಸಹೋದರ - ಅಸಫ್ ಖಾನ್
- ಮೊದಲ ಗಂಡ - ಪರ್ಶಿಯಾದ 'ಶೇರ್ ಅಲಿ-ಕುಲಿ-ಬೇಗ
- ಮಗಳು - ಲಾಡ್ಲಿಬೇಗ
- 1612 - **'ನೂರ್ ಮಹಲ್'** (**ಅರಮನೆಯ ಜ್ಯೋತಿ**)

- ನಂತರ **'ನೂರ್ ಜಹಾನ್'** (ವಿಶ್ವ ಜ್ಯೋತಿ)
- ನೂರ್ ಜಹಾಲ್ ಇವಳನ್ನು **'ಬಾದ್‌ಷಾಹ ಬೇಗಂ'** ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದನು.
- 1613 - **ಜಂತಾಕೂಟ/ಬಾದ್‌ಷಾ ಕೂಟ್'** (ತಂದೆ, ಅಣ್ಣ, ಖುರ್‍ರಂ, & ಷ್ಯರ್ಯ) ರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.
- **ತಂಬಾಕು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ ಮೊಘಲ್ ಅರಸ.**
- ಈತನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ – England ನ ರಾಯಭಾರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು.

  – **'ವಿಲಿಯಂ–ಹ್ವಾಕಿನ್ಸ್'** (1608–09ರಲ್ಲಿ) **ಬಿರುದು** : ಖಾನ್–ಇ–ಖಾನ್

- ಜಹಾಂಗೀರ್‌ನ 4 ಜನ ಮಕ್ಕಳು :–

  1) ಖುಸ್ರಾವ್ – (1606– ಮರಣ), 2) ಪರ್ವೆಜ್, 3) ಖುರಂ, 4) ಷರ್ಯ

- ಈ ಜಹಾಂಗೀರ್ ತನ್ನ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ರಚಿಸಿಕೊಂಡನು. **– 'ಜಹಾಂಗೀರ್ ನಾಮಾ'**
- ಜಹಾಂಗೀರ್‌ನು **–** ಲಾಹೋರ್‌ನಲ್ಲಿ **'ದಿಲ್ ಕುಶ್'** ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು
- ಕಾಶ್ಮೀರ್‌ದಲ್ಲಿ – **'ಶಾಲಿಮಾರ್'** ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
- 1628 ರಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದ ಈತನ ಸಮಾಧಿ ಲಾಹೋರಿನ **ದಿಲ್ ಕುಶ್** ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿದೆ.
- ಈತನ ಕಾಲವನ್ನು **'ವರ್ಣಚಿತ್ರ ಕಲೆಯ ಸುವರ್ಣಯುಗ"** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಷಹಾಜಾನ್ (1628–1658)

ವಿಶ್ವದ ಸಾರ್ವಭೌಮ

- ತಂದೆ : ಜಹಾಂಗೀರ್
- ಮೂಲ ಹೆಸರು : **'ಖುರ್‍ರಂ'**
- 1628– Feb : 24 ರಂದು **'ಷಾ–ಜಹಾನ್'** ಎಂಬ ಬಿರುದುನೊಂದಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನು.
- ನೂರ್ ಜಹಾನ್‌ಳಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 2ಲಕ್ಷ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನವನ್ನ ನೀಡಿದನು.
- ನೂರ್ ಜಹಾನ್ 1645ರಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದಳು.
- ಪತ್ನಿ : **'ಅರ್ಜುದಾ ಬಾನು ಬೇಗಂ'.** ಈಕೆ ನೂರ್ ಜಹಾನ್‌ಳ ಸಹೋದರನಾದ ಅಸಫ್‌ಖಾನ್‌ನ ಮಗಳು.
- ಮಮ್ತಾಜ್ – (ಅರಮನೆಯ ಅಲಂಕಾರ)
- ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್‌ರಿಂದ – 'ಹೂಗ್ಲಿಯನ್ನು' ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.
- ಈತನನ್ನು **–'ಸೌಧಗಳ ನಿರ್ಮಾಪಕ & ಈತನ ಕಾಲವನ್ನು ಮೊಘಲರ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಸುವರ್ಣಯುಗ'** ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ಈತನು ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ – **'ಶಾಲಿಮಾರ್'** ಉದ್ಯಾನವನ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
- **1658 ರಲ್ಲಿ ಮಗನಿಂದಲೇ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು, ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಮೊಘಲ ದೊರೆ.**
- 14 ಜನ ಮಕ್ಕಳು :

1) ದಾರೋಸಿಖೊ (ದೆಹಲಿ)
2) ಷಾಸೂಜ (ಪೂರ್ವಭಾಗ)
3) ಮುರಾದ್ ಭಕ್ಷ (ಬಂಗಾಳ)
4) ಔರಂಗ್‌ಜೇಬ್ (ದಖ್ಖನ್) (ಸುಭಾ)

5) ರೂಪ್‌ನಾರ್
6) ಜಹಾರ್‌ನಾರ್
7) ಗೌಸಿನಾರ್
} ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು

ಔರಂಗಜೇಬ್ (1658–1707)

'ಮೌಯುದ್ದೀನ್ ಮೊಹ್ಮದ್ ಔರಂಗ್ ಜೆಬ್'

- ಈತನು **'ಷಹಜಾನನ ಮಗ'**
- ಗುರು – ಮಹ್ಮದ್ ಮೀರ್ ಹಸೀಂ [ಮಹ್ಮದ್ ಬಾದ್ ಷಾ) ಕೃತಿ ಬರೆದ
- ದಖ್ಖಿನ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಸಮರ ಘರ್ ಕಾಳಗ–ದೆಹಲಿ ಸಿಂಹಾಸನ ಅಲಂಕರಿಸಿದನು.

ಸಮರ್ ಘರ್ ಕಾಳಗ

ದಾರೋ ಸೀಕೋ ಔರಂಗ್ ಜೇಬ್ ಷಹಜಾನ್

ಪರಿಣಾಮ

  - ದಾರೋಸಿಕೋ ನ ಕಣ್ಣು ಕೀಳಿಸಲಾಯಿತು.
  - ತಂದೆಯ ಜೊತೆ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡಲಾಯಿತು.
  - ಷಹಜಾನ್ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದನು.

- ದಂಡನಾಯಕ – **'ಮೀರ್ ಜುಮ್ಲಾ'**
- ಇತಿಹಾಸಕಾರ – **'ಕಪಿಖಾನ್'**
- 1655 ರಲ್ಲಿ ಪುರಂದರಗಡ ಒಪ್ಪಂದ – ಜೈಸಿಂಗ್–ಔರಂಗ್‌ಜೇಬ್, ಶಿವಾಜಿ
- ಹಿಂದೂಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರೂರಿ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ಮೊಘಲರ ಅರಸ.
- ಉದಯಪುರ – 173
ಚಿತ್ತೋಡ – 63 } ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ.
- ದೀಪಾವಳಿ, ಯುಗಾದಿ, ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನ ನಿಷೇಧಿಸಿದ.
- ಮೊಹಂ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಡೋಲು ಬಡಿಯುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿ.
- ಹಿಂದೂಗಳ ಮೇಲೆ **ಜಜಿಯಾ** – ತೆರಿಗೆಯನ್ನ ಪುನಃ ಜಾರಿಗೆ ತಂದನು.
- ಬಿರುದುಗಳು : 1) ಜಿಂದಾ ಪೀರ್ 2) ಅಲಂಗೀರ್
- ಪತ್ನಿಯ ಸಮಾಧಿ – M.H. **ಔರಂಗಾಬಾದ್–ಬೀಬಿಕಾ ಮಕಬರ್'** ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ಇದನ್ನು = IIನೇ **'ತಾಜಮಹಲ್'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 1707 –ರಲ್ಲಿ ಈತನು ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ. ಸಮಾಧಿ – ಔರಂಗಾಬಾದ್‌ದಲ್ಲಿದೆ.
- ಸಿಖ್ಖರ ಗುರು– 9th –ತೇಜ್‌ಬಹದ್ದೂರ್–ನನ್ನ ಕೊಂದನು.
  ಕಾರಣ: ರಜಪುತರ–ಅರ್ಜುನ ದೇವನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದನು.

ದುರ್ಬಲರ ಅರಸರು :– (1707–1858)

ಒಂದನೇ ಬಹದ್ದೂರ್ ಷಾ (1707–1712)

- **'ಮು–ಆಜಾಂ'** ಬಿರುದು
- ಜೆಜಿಯಾ ಕಂದಾಯ ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ.

* ಜಹಾಂದರ್ ಷಾ (1712–13)

* ಮಹ್ಮದ್ ಷಾ (1713–1748)

- ಮಯೂರ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಕೊನೆಯ ಮೊಘಲರ ದೊರೆ
- 1739– **ಕರ್ನಲ್ ಕದನ**

ಮಹ್ಮದ್‌ಷಾ (X) **ನಾದಿರ್‌ಷಾ (ಪರ್ಶಿಯಾದ ನೆಪೋಲಿಯನ್)** (✓)

ಪರಿಣಾಮಗಳು :

- ಮಯೂರ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನ ಪರ್ಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಒತ್ತೊಯ್ದನು.

IIನೇ ಷಾ ಆಲಂ (1742–1806)

- ಬಕ್ಸಾರ್ ಕದನದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿ – 1760
- 1765– **'ಅಲಹಾಬಾದ್ ಒಪ್ಪಂದ'**
- Bangal , Bihar, Odish – ದಿವಾನಿ ಹಕ್ಕು ಪಡೆದರು & **'ದ್ವಿಮುಖ ಸರ್ಕಾರ'** ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು.
- ದಿವಾನಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ದುರುಪಯೋಗವೇ **– 'Hariyan ಬಕ್ಸಾರ್ ಕದನ'ಕ್ಕೆ** ಕಾರಣ.

IIನೇ ಅಕ್ಬರ್ (1806–09/12)

- ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್‌ರವರಿಗೆ – **'ರಾಜಾ'** ಎಂಬ ಬಿರುದು ಕೊಟ್ಟನು.
- **'ಬಿಸ್ಟನ್' ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ. 'ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿ'**

IIನೇ ಬಹದ್ದೂರ್ ಷಾ (1858)

- ಮೊಘಲ್ ಮನೆತನದ ಕೊನೆಯ ದೊರೆ
- ಈತನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 1857ರ ದಂಗೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದನು.
- 1862 ರಲ್ಲಿ **'ಬರ್ಮಾ'–'ರಂಗೂನ್'** ಗೆ ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಿದರು.

ಮೊಘಲರ ಆಡಳಿತ

- ರಾಜ್ಯದ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಕಾರಿ ರಾಜನಾಗಿದ್ದ.
- ರಾಜನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು **'ಖಾಜಿ'** ನ್ಯಾಯಧೀಶನಿದ್ದನು.
- ಆಡಳಿತ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದ್ದ.

ಪ್ರಾಂತ್ಯ

ಸುಭಾ – ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು – ಜಾರಿಗೆ ತಂದವನು **'ಅಕ್ಬರ್'**

ಮುಖ್ಯಸ್ಥ – ಸುಬೇದಾರ್

ಸರ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ – ಪೌಜುದಾರ್

ಪರಗಣ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ – ಶೇಖದಾರ್

ಗ್ರಾಮ/ಮುಕ್ತ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ– ಚೌಕಿದಾರ್

- ಮೊಘಲರ ಆಡಳಿತವು ಕುರಾನಿನ ಪ್ರತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.
- ಇವರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ದಾಖಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.
- ಹೀಗಾಗಿ ಇವರ ಆಡಳಿತವನ್ನು **'ಕಾಗದ ಸರ್ಕಾರ'** ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕ್ರ.ಸಂ	ದೊರೆಗಳು	ಸಮಾಧಿಗಳು
1	ಬಾಬರ್	ಕಾಬೂಲ್
2	ಹುಮಾಯೂನ್	ದೆಹಲಿ
3	ಅಕ್ಬರ್	ಆಗ್ರಾ–ಸಿಕಂದರ್
4	ಜಹಾಂಗೀರ್	ಲಾಹೋರ್–ದಿಲ್‌ಕುಶ್ ಉದ್ಯಾನವನ
5	ಷಹಾಜಾನ್	ಆಗ್ರಾ (ಯಮುನಾ ನದಿ ದಂಡೆ)
6	ಔರಂಗ ಜೇಬ್	ಔರಂಗಾಬಾದ್ (M.H)
7	ಷೇರ್ ಷಾ ಸೂರಿ	ಸಸಾರಾಂ (Bihar)

ಕ್ರ.ಸಂ	ಪ್ರಮುಖರು	ಕೃತಿಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರು
1	ಬಾಬರ್	ಬಾಬರ್ ನಾಮಾ	ಬಾಬರ್
2	ಗುಲ್ಬದನ್ ಬೇಗಂ	ಹುಮಾಯೂನ್ ನಾಮಾ	ಹುಮಾಯೂನ್
3	ಅಬುಲ್ ಫಜಲ್	ಅಕ್ಬರ್ ನಾಮಾ	ಅಕ್ಬರ್
4	ಜಹಾಂಗೀರ್	ಜಹಂಗೀರ್ ನಾಮಾ	ಜಹಾಂಗೀರ್
5	ಹೀನಾಯತ್ ಖಾನ್	ಷಹಾಜಾನಾ ನಾಮಾ	ಷಹಾಜಾನ್
6	ಮಹ್ಮದ್ ಮೀರ್ ಹಸೀಂ	ಅಲಂಗೀರ್ ನಾಮಾ ಫತ್ವಾ–ಇ–ಅಲಂಗೀರ್ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.	ಔರಂಗಜೇಬ್

ಮಹ್ಮದ್ ಲಾಹೋರ್ – ಬಾದ್ ಷಾಹ ನಾಮ

1) ತುಳಸಿದಾಸ – ಕೃತಿ : ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸ– ಉ.ಭಾರತದ ಹಿಂದೂಗಳ ಬೈಬಲ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

2) ಸುರದಾಸ್ : ಅಕ್ಬರ್‌ನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದನು. – ಸೂರ್ ಸಾಗರ್, ಸುರ ವಳಿ

- ದಾರೋಸಿಕೋ :– **'ಉಪನಿಷತ್ತು & ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಪರ್ಶಿಯನ್‌ಗೆ'** ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದನು.

–> ಅಬುಲ್ ಫಜಲ್ :– ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯ,

* ಲೀಲಾವತಿ
* ನಳದಮಯಂತಿ

} ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದನು.

ಕಲೆ & ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ : 'ಇಂಡೋ–ಪಾರ್ಸೆನಿಕ್'/ ಇಂಡೋ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಕಟ್ಟಡಗಳು

1) ಬಾಬರ್ : – ಪಾಣಿಪತ್ – ಮಸೀದಿ

– ಸಾಂಬಾಲ – ಜಾಮಿ ಮಸೀದಿ

– ಅಯೋಧ್ಯ – ಬಾಬ್ರಿ ಮಸೀದಿ

2) ಹುಮಾಯೂನ್– ದಿನ್‌ಪನ್ಹಾ – ನಗರದಲ್ಲಿ – library ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.

– **'ಹುಮಾಯೂನ್–ಘೋರಿ'**

– 1983– UNESCO ಪಟ್ಟಿ

– ಕೆಂಪು ಅಮೃತ ಶಿಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣ.

3) ಅಕ್ಬರ್ : – ಫತೇಪುರ ಸಿಕ್ರಿ (ಸಲೀಂ ಚಿಸ್ತಿ ನೆನಪಿಗಾಗಿ)

– ಬುಲೆಂದ ದರ್ವಾಜ್ (ಗುಜರಾತ್ ನೆನಪಿಗಾಗಿ)

– ಇಬಾದತ್ ಖಾನ್ - 1655

– ದಿವಾನ್–ಇ–ಖಾಸ್–ಮಂಟಪ

– **'ಜೋದಾಬಾಯಿ'** ಅರಮನೆ

– **'ಪಂಚ ಮಹಲ್'** ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ.

4) ಜಹಾಂಗೀರ್ : ಯಮುನಾ ನದಿ ದಂಡೆ– **'ನ್ಯಾಯದ ಘಂಟೆ'** ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.

5) ಷಹಾಜಾನ್ : – ದೆಹಲಿಯ ಕೋಟೆಗಳು

– ಕೆಂಪು ಕೋಟೆ

– ದೆಹಲಿಯ – **ಜಾಮಿಯಾ ಮಸೀದಿ** (ಭಾರತದ ಅ.ದೆ. ಮಸೀದಿ)

– ತಾಜ್‌ಮಹಲ್ * **ಆರಂಭ –1632–53**

* ಆಗ್ರಾ – ಯಮುನಾ ನದಿ ದಂಡೆ

* ಅಮೃತ ಶಿಲೆಯಿಮದ ನಿರ್ಮಾಣ – ಹೀಗಾಗಿ ಇದನ್ನ **'ಶಿಲೆಗಳ ಭಾವಗೀತೆ'** ಅಮೃತ ಶಿಲೆಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿ, **'ಶೃಂಗಾರ ರಾಣಿ'** ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುವರು.

- ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೋರ್ – **"ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲಿನ (ಚಲಂತನ) ಕಣ್ಣೀರು"** ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.
- ಶಿಲ್ಪಿ – **'ಉಸ್ತಾದ್ ಇಸ್ಸಾ & ಮಹ್ಮದ್ ಲಾಹೋರಿ'**
- **ಸೌಧಗಳ ನಿರ್ಮಾಪಕ / ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪಗಳ ನಿರ್ಮಾಪಕ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.**
- **ಮಯೂರ ಸಿಂಹಾಸನ :**

* ಮುತ್ತು, ರತ್ನ, ವಜ್ರ, ವೈಡೂರ್ಯದಿಂದ ಅಲಂಕಾರಗೊಂಡಿತ್ತು.

* ಇದು 1,00,000 ತೊಲೆ ಬಂಗಾರದಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು.

* **'ಕೊಹಿನೂರ್ ವಜ್ರ'** ಹೊಂದಿತ್ತು.

* 12 ಕಂಬಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು & 12 ನವಿಲುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು

1. ಮೊಘಲ್ ಸಿಂಹಾಸನದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ "ದಾರಾ ಶಿಕೋಹ್" ಅವರನ್ನು ಯಾರು ಸೋಲಿಸಿದರು?

ಎ) ಔರಂಗಜೇಬ್ ಬಿ) ಷಹಜಹಾನ್ ಸಿ) ಜಹಾಂಗೀರ್ ಡಿ) ಅಕ್ಬರ್

ಉ : ಎ) ಔರಂಗ್‌ಜೇಬ್

2. ಆಗ್ರಾ ಯಾವ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದೆ?

ಎ) ಯಮುನಾ ಬಿ) ಗಂಗೋತ್ರಿ ಸಿ) ಗಂದಕ್ ಡಿ) ಚಂಬಲ್

ಉ : ಎ) ಯಮುನಾ

3. ದೀನ್–ಇ–ಇಲಾಹಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು
ಎ) ಅಕ್ಬರ್ ಬಿ) ಹುಮಾಯೂನ್ ಸಿ) ಬಾಬರ್ ಡಿ) ಔರಂಗಜೇಬ್
ಉ : ಅಕ್ಬರ್

4. ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಇದ್ದ ಮೊಗಲ್ ದೊರೆ
ಎ) ಅಕ್ಬರ್ ಬಿ) ಹುಮಾಯೂನ್ ಸಿ) ಔರಂಗಜೇಬ್ ಡಿ) ಜಹಾಂಗೀರ್
ಉ : ಡಿ) ಜಹಾಂಗೀರ್

5. ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಯಾರು ಬರೆದರು?
ಎ) ತುಳಸಿದಾಸ ಬಿ) ಭಕ್ತ ರಾಮದೇವ್ ಸಿ) ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಡಿ) ಭಕ್ತ ಕಬೀರ
ಉ : ಎ) ತುಳಸಿದಾಸ

6. ಅಕ್ಬರನು ಭೂ ಕಂದಾಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಮೆದುಳು ಯಾರದಾಗಿತ್ತು?
ಎ) ಮುಜಾಫರ್ ಖಾನ್ ಬಿ) ಇಶ್ಮತ್ ಖಾನ್ ಸಿ) ಬೀರಬಲ್ ಡಿ) ತೋದರಮಲ್ಲ
ಉ : ಡಿ) ತೋದರಮಲ್ಲ

7. ದೆಹಲಿಯ ಕೆಂಪು ಕೋಟೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದವರು ಯಾರು?
ಎ) ಬಾಬರ್ ಬಿ) ಷಹಜಹಾನ್ ಸಿ) ಔರಂಗಜೇಬ್ ಡಿ) ಅಕ್ಬರ್
ಉ : ಬಿ) ಷಹಜಹಾನ್

8. ಜಹಾಂಗೀರ್‌ನ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ರಾಯಭಾರಿ ಯಾರು?
ಎ) ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಹಿಪ್ಟನ್ ಬಿ) ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ರೋ ಸಿ) ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಹಾಕಿನ್ಸ್ ಡಿ) ಥಾಮಸ್ ಬೆಸ್ಟ್
ಉ : ಬಿ) ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ರೋ

9. ಇವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ "ದಿ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಂಕ್ ರಸ್ತೆ" ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.
ಎ) ಬಾಬರ್ ಬಿ) ಅಕ್ಬರ್ ಸಿ) ಷೇರ್ ಷಹಾ ಸೂರಿ ಡಿ) ಜಹಾಂಗೀರ್
ಉ : ಸಿ) ಷೇರ್ ಷಹಾ ಸೂರಿ

10. ಕೆಂಪು ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದವರು ಯಾರು?
ಎ) ಅಕ್ಬರ್ ಬಿ) ಷಹಜಹಾನ್ ಸಿ) ಜಹಂಗೀರ್ ಡಿ) ಶೇರ್‌ಷಾ
ಉ : ಬಿ) ಷಹಜಹಾನ್

11. ಪಾಣಿಪತ್‌ನ ಪ್ರಥಮ ಯುದ್ಧ ಯಾವ ಅರಸರ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆಯಿತು?
ಎ) ಬಾಬರ್ ಮತ್ತು ಹೇಮು ಬಿ) ಇಬ್ರಾಹಿಮ್ ಲೋದಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಬರ್
ಸಿ) ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋದಿ ಮತ್ತು ಬಾಬರ್ ಡಿ) ಅಕ್ಬರ್ ಮತ್ತು ಹೇಮು
ಉ : ಸಿ) ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋದಿ ಮತ್ತು ಬಾಬರ್

12. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಮೃತಶಿಲೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಮೊದಲ ಮೊಘಲ್ ಕಟ್ಟಡ ಯಾವುದು?
ಎ) ತಾಜಮಹಲ್ ಬಿ) ಮೋತಿ ಮಸ್ಜಿದ್ ಸಿ) ಹುಮಾಯೂನ್‌ನ ಗೋರಿ
ಡಿ) ಇತಮದ್–ಉದ್–ದೌಲಾಹ್‌ನ ಗೋರಿ
ಉ : ಡಿ) ಹುಮಾಯೂನ್‌ನ ಗೋರಿ

13. 'ಮನ್ಸಬ್' ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದು?
ಎ) ಒಂದು ಪದವಿ ಬಿ) ಒಂದು ಕಚೇರಿ ಸಿ) ಒಂದು ತುಂಡು ಭೂಮಿ
ಡಿ) ಪಾವತಿಯ ಒಂದು ಶ್ರೇಣಿ
ಉ : ಎ) ಒಂದು ಪದವಿ

14. ಮೊಘಲರ ಮನ್ಸಬ್ದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು
ಎ) ನಾಗರಿಕ ಹಾಗೂ ಸೇನಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಶ್ರೇಣಿ ಪದ್ಧತಿ
ಬಿ) ಭೂಮಿಯ ಕೊಡುಗೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಜಮೀನ್ದಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ

ಸಿ) ರಾಜ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಉತ್ಸವ

ಡಿ) ಅಕ್ಬರನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ಉ : ಎ) ನಾಗರಿಕ ಹಾಗೂ ಸೇನಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಶ್ರೇಣಿ ಪದ್ಧತಿ

15. ಷಹಜಾನನ ಕಾಲದಿಂದ ಮುಘಲ್ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಂಡುಬರುವಂಥ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶ ಯಾವುದು?

ಎ) ಅನೇಕ ಶೃಂಗಗಳ ಕಮಾನುಗಳೂ ಬಿ) ಅರೆಗೋಳವಿಯಾಕಾರದ ಸ್ತಂಭಗಳು

ಸಿ) ಮುಖ ಭಾಗದ ಚಾಚು ತೊಲೆ ತೂಗು ರಚನೆಗಳು ಡಿ) ದೀರ್ಘ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ವೇದಿಕೆಗಳು

ಉ : ಡಿ) ದೀರ್ಘ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ವೇದಿಕೆಗಳು

16. ಜಹಂಗೀರನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಬ್ರಿಟನ್ ರಾಜಮನೆತನದ ರಾಯಭಾರಿಯ ಹೆಸರು

ಎ) ಥಾಮಸ್ ಮನ್ರೊ ಬಿ) ಬೆಂಜಮಿನ್ ರೈಸ್ ಸಿ) ಥಾಮಸ್ ರೋ ಡಿ) ಮೇಲಿನ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ

ಉ : ಸಿ) ಥಾಮಸ್ ರೋ

17. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಯುದ್ಧಗಳು ಹುಮಾಯೂನನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ?

1) ಕಲಿಂಜರ್ ಯುದ್ಧ 2) ಚುನಾರ್ ಯುದ್ಧ 3) 2ನೇ ಪಾಣಿಪತ್ ಯುದ್ಧ 4) ಹಲ್ದಿಘಾಟಿ ಯುದ್ಧ

ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳಿಂದ ಸರಿ ಉತ್ತರ ಗುರ್ತಿಸಿರಿ

ಎ) 1 ಮತ್ತು 4 ಬಿ) 3 ಮತ್ತು 4 ಸಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಡಿ) 1 ಮತ್ತು 2

ಉ : ಡಿ) 1 ಮತ್ತು 2

18. ಮೊಘಲರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿವರಣೆಯ ಹುಮಾಯೂನ್ ನಾಮವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬರೆದರು?

ಎ) ಗುಲದನ್ ಬೇಗಂ ಬಿ) ನೂರ್ ಬೇಗಂ ಸಿ) ಝೇಬುನ್ನಿಸಾ ಬೇಗಂ ಡಿ) ಜಹಾನಾರಾ

ಉ : ಎ) ಗುಲದನ್ ಬೇಗಂ

19. ತಾಜಮಹಲ ಯಾವ ನದಿ ದಡದ ಮೇಲೆ ಇದೆ?

ಎ) ಗಂಗಾ ಬಿ) ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಸಿ) ಯಮುನಾ ಡಿ) ಕಾವೇರಿ

ಉ : ಯಮುನಾ

20. ಅಕ್ಬರ್ ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು?

ಎ) ದೆಹಲಿ ಬಿ) ಆಗ್ರಾ ಸಿ) ಅಮರ್‌ಕೋಟೆ ಡಿ) ಕನುಜ್

ಉ : ಸಿ) ಅಮರ್ ಕೋಟೆ

21. ಮೊಘಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರ

ಎ) ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಬಿ) ಬದಾಮಿ ಸಿ) ಬಿಜಾಪುರ ಡಿ) ಶಿರಾ

ಉ : ಡಿ) ಶಿರಾ

22. ಸೂರತ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪರವಾಗಿ ಆಜ್ಞಾಪನೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಮೊದಲ ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ.

ಎ) ಔರಂಗ್‌ಜೇಬ್ ಬಿ) ಜಹಂಗೀರ್ ಸಿ) ಶಹಜಹಾನ್ ಡಿ) ಅಕ್ಬರ್

ಉ : ಬಿ) ಜಹಂಗೀರ್

23. ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅವುಗಳ ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮ ಯಾವುದು?

ಎ) ಕುತುಬ್ ಮಿನಾರ್, ಗೋಳ ಗುಮ್ಮಟ, ಬುಲಂದ್ ದರ್ವಾಜಾ, ಕೆಂಪುಕೋಟೆ

ಬಿ) ಗೋಳಗುಮ್ಮಟ, ಬುಲಂದ್ ದರ್ವಾಜಾ, ಕೆಂಪುಕೋಟೆ, ಕುತುಬ್ ಮಿನಾರ್.

ಸಿ) ಕುತುಬ್ ಮಿನಾರ್, ಬುಲಂದ್ ದರ್ವಾಜಾ, ಕೆಂಪುಕೋಟೆ, ಗೋಳಗುಮ್ಮಟ

ಉ : ಸಿ) ಕುತುಬ್ ಮಿನಾರ್, ಬುಲಂದ್ ದರ್ವಾಜಾ, ಕೆಂಪುಕೋಟೆ, ಗೋಳಗುಮ್ಮಟ

24. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಮೊಘಲ್ ದೊರೆಗಳು ಇಸ್ಲಾಂ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು "ಫತ್ವಾ–ಇ–ಅಲಂಗೀರ್" ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.

ಎ) ಔರಂಗ್‌ಜೇಬ್ ಬಿ) ಅಕ್ಬರ್ ಸಿ) ಜಹಾಂಗೀರ ಡಿ) ಷಹಜಹಾನ್

ಉ : ಬಿ) ಅಕ್ಬರ್

25. ಈ ಕೆಳಗಿನವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೊರೆಗಳು ಪಾರಿವಾಳ ಹಾರಾಟದ ಆಟಕ್ಕೆ "ಇಷ್ಕಾ-ಬಾಝಿ" ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ನೀಡಿದವರು ಯಾರು?

ಎ) ಔರಂಗ್‌ಜೇಬ್ ಬಿ) ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ ಸಿ) ಅಕ್ಬರ್ ಡಿ) ಬಾಬರ್

ಉ : ಸಿ) ಅಕ್ಬರ್

26. ಮೊಘಲರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾರನ್ನು ತುರಾನೀಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು?

ಎ) ಇರಾಕ್‌ನಿಂದ ಬಂದವರನ್ನು ಬಿ) ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರನ್ನು

ಸಿ) ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದವರನ್ನು ಡಿ) ಇರಾನ್‌ನಿಂದ ಬಂದವರನ್ನು

ಉ : ಸಿ) ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದವರನ್ನು

27. ಪಟ್ಟಿ I ರಲ್ಲಿನ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ II ರಲ್ಲಿನ ಮನೆತನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಿ ಹೊಂದಿಸಿ :

ಪಟ್ಟಿ I (ಸ್ಮಾರಕಗಳು) **ಪಟ್ಟಿ II** (ಮನೆತನ)

ಎ) ಅಲಾಯ್ ದರ್ವಾಜ್ **I** ಗುಲಾಮಿ ಮನೆತನ

ಬಿ) ಹಾಜ್ ಖಾನ್ **II** ಮೊಘಲ್ ಮನೆತನ

ಸಿ) ಶಾಲೀಮಾರ್ ಬಾಗ್ **III** ಖಿಲ್ಜಿ ಮನೆತನ

ಡಿ) ಅಥಾಯಿ ದಿನ್ ಕಾ ರೋಪ್ಡಾ **IV** ತುಘಲಕ್ ಮನೆತನ

V ಲೋದಿ ಮನೆತನ

ಸಂಕೇತಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸರಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ :

	ಎ	ಬಿ	ಸಿ	ಡಿ		ಎ	ಬಿ	ಸಿ	ಡಿ
1)	**I**	**III**	**II**	**V**	2)	**III**	**IV**	**II**	**I**
3)	**IV**	**III**	**I**	**II**	4)	**III**	**IV**	**V**	**II**

ಉ : 2) III IV II I

28. ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ

ಎ) ಔರಂಗಜೇಬನು ಆತನ ಆಸ್ಥಾನದಿಂದ ಸಂಗೀತದ ಎಲ್ಲ ರೂಪಗಳನ್ನೂ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದನು.

ಬಿ) ಆತನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹೊರನೋಟದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸುನ್ನಿ ಮುಸ್ಲಿಮನಾಗಿದ್ದನು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು / ವು ಸರಿ? ನೀಡಿರುವ ಆಯ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಕೇತವನ್ನಾರಿಸಿ:

1) ಎ ಮಾತ್ರ 2) ಬಿ ಮಾತ್ರ 3) ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಇವೆರಡೂ

4) ಎ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಬಿ ಆಗಲೀ ಅಲ್ಲ.

ಉ : 3) ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಇವೆರಡೂ

29. ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಬ್ದುಲ್ ಹಮೀದ್ ಲಾಹೋರಿಯು ಯಾರು?

ಎ) ಅಕ್ಬರ್‌ನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಪ್ರಮುಖ ಸೈನಿಕ. ಕಮಾಂಡರ್ ಆಗಿದ್ದನು.

ಬಿ) ಷಹಜಹಾನ್‌ನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಧಿಕೃತ ಚರಿತ್ರಕಾರ.

ಸಿ) ಔರಂಗಜೇಬನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಪ್ರಮುಖ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಔರಂಗಜೇಬನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆತ್ಮೀಯನಾಗಿದ್ದ.

ಡಿ) ಮುಹಮ್ಮದ್ ಷಾನ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿನ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿ.

ಉ : ಬಿ) ಷಹಜಹಾನ್‌ನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಧಿಕೃತ ಚರಿತ್ರಕಾರ.

30. ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಮೇಲೆ ವಿಜಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅಕ್ಬರನು ಫತೇಪುರಸಿಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ 'ಬುಲಂದ್ ದರ್ವಾಜಾ'ವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು?

ಎ) ಗುಜರಾತ್ ಬಿ) ಸಿಂಧೂ ಸಿ) ಪಂಜಾಬ್ ಡಿ) ಮೇವಾರ್

ಉ : ಎ) ಗುಜರಾತ್

31. ಆತನ ಹೆಸರಿನ ಅರ್ಥ 'ಅದೃಷ್ಟವಂತ' ಎಂದು. ಆದರೆ ಇದು ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅವನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಯಾವ ಮುಘಲ್ ರಾಜನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ?

ಎ) ಷಾಜಹಾನ್ ಬಿ) ಬಾಬರ್ ಸಿ) ಹುಮಾಯೂನ್ ಡಿ) ಅಕ್ಬರ್

ಉ : ಸಿ) ಹುಮಾಯೂನ್

32. ಬೇಲೂರು, ಹಳೇಬೀಡುಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವರು

ಎ) ಹೊಯ್ಸಳರು ಬಿ) ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಸಿ) ಕಲ್ಯಾಣಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಡಿ) ಕದಂಬರು

ಉ : ಎ) ಹೊಯ್ಸಳರು

33. ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದ ಚೀನೀಯಾತ್ರಿಕ

ಎ) ಹೋ ಚಿ ಮಿನ್ ಬಿ) ಫಾಹಿಯಾನ್ ಸಿ) ಹ್ಯೂಯಂಗ್‌ತ್ಸಾಂಗ್ ಡಿ) ಇತ್ಸಿಂಗ್

ಉ : ಸಿ) ಹ್ಯೂಯಂಗ್‌ತ್ಸಾಂಗ್

34. 1905 ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳವನ್ನು ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಿದವರು

ಎ) ಲಾರ್ಡ್ ರಿಪ್ಪನ್ ಬಿ) ಲಾರ್ಡ್ ಕೇನಿಂಗ್ ಸಿ) ಲಾರ್ಡ್ ಬೆಂಟಿಂಕ್ ಡಿ) ಲಾರ್ಡ್ ಕರ್ಜನ್

ಉ : ಡಿ) ಲಾರ್ಡ್ ಕರ್ಜನ್

35. ಮಧ್ಯಯುಗದ ಭಾರತವನ್ನಾಳಿದ ಏಕೈಕ ಮಹಿಳೆ

ಎ) ನೂರ್ ಜಹಾನ್ ಬಿ) ಮತ್ತಾಜ್ ಮಹಾಲ್ ಸಿ) ಗುಲ್ ಬದನ್ ಬೇಗಂ ಡಿ) ರಜಿಯಾ ಸುಲ್ತಾನ

ಉ : ಡಿ) ರಜಿಯಾ ಸುಲ್ತಾನ

36. ದೀನ್–ಇ–ಇಲಾಹಿಯ ಯಶಸ್ವಿ ಆಗದಿರಲು ಕಾರಣ

ಎ) ಅಕ್ಬರ್‌ನ ನಂತರ ಯಾರೂ ಪೋಷಕರಿಲ್ಲದ್ದು

ಬಿ) ಇನ್ನೊಂದು ಧರ್ಮ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು

ಸಿ) ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಜಿಸಲಾಗದಿದ್ದುದು

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿ?

1) ಎ ಮಾತ್ರ 2) ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಮಾತ್ರ 3) ಬಿ ಮತ್ತು ಸಿ ಮಾತ್ರ 4) ಎ, ಬಿ, ಮತ್ತು ಸಿ

ಉ : ಡಿ) ಎ,ಬಿ, ಮತ್ತು ಸಿ

37. ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ "ಫತ್ವಾ–ಇ–ಅಲಂಗೀರಿ" ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಮೊಘಲ್ ದೊರೆಯು ಪರಿಚಯಿಸಿದನು?

ಎ) ಔರಂಗಜೇಬ್ ಬಿ) ಅಕ್ಬರ್ ಸಿ) ಜಹಾಂಗೀರ್ ಡಿ) ಷಹಜಹಾನ್

ಉ : ಎ) ಔರಂಗಜೇಬ್

38. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮೊಘಲ್ ದೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕು ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದವರಾರು?

ಎ) ಅಕ್ಬರ್ ಬಿ) ಹುಮಾಯೂನ್ ಸಿ) ಷಹಜಹಾನ್ ಡಿ) ಜಹಾಂಗೀರ್

ಉ : ಡಿ) ಜಹಾಂಗೀರ್

39. ಮೊಘಲ ದೊರೆಗಳ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಗುರುತಿಸಿ.

ಎ) ಬಾಬರ್, ಅಕ್ಬರ್, ಜಹಾಂಗೀರ್, ಹುಮಾಯೂನ್

ಬಿ) ಅಕ್ಬರ್, ಜಹಾಂಗೀರ್, ಬಾಬರ್, ಹುಮಾಯೂನ್

ಸಿ) ಬಾಬರ್, ಹುಮಾಯೂನ್, ಅಕ್ಬರ್, ಜಹಾಂಗೀರ್

ಡಿ) ಹುಮಾಯೂನ್, ಬಾಬರ್, ಅಕ್ಬರ್, ಜಹಾಂಗೀರ್

ಉ : ಸಿ) ಬಾಬರ್, ಹುಮಾಯೂನ್, ಅಕ್ಬರ್, ಜಹಾಂಗೀರ್

40. 'ಗ್ರಾಂಡ್ ಟ್ರಂಕ್' ರಸ್ತೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ರಸ್ತೆಯ ನಿರ್ಮಾತ ಯಾರು?

ಎ) ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಕ್ ಬಿ) ಶೇರ್ ಶಹಸೂರಿ ಸಿ) ಅಕ್ಬರ್ ಡಿ) ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್

ಉ : ಬಿ) ಶೇರ್ ಶಹಸೂರಿ

41. "ಫತೇಪುರ ಸಿಕ್ರಿ" ನಗರದ ನಿರ್ಮಾತೃ

ಎ) ಅಕ್ಬರ್ ಬಿ) ಹುಮಾಯೂನ್ ಸಿ) ಶಾಜಹಾನ್ ಡಿ) ಜಹಾಂಗೀರ್ **ಉ : ಎ) ಅಕ್ಬರ್**

42. "ಮೋಹನ ತರಂಗಿಣಿ" ಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು

ಎ) ಪುರಂದರದಾಸರು ಬಿ) ಕನಕದಾಸರು ಸಿ) ತುಕಾರಾಮ ಡಿ) ಜಯದೇವ

ಉ : ಬಿ) ಕನಕದಾಸರು

43. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕೆ 'ಮಯೂರ ಸಿಂಹಾಸನ' ಸೇರಿದೆ?

ಎ) ಜಹಾಂಗೀರ್ ಬಿ) ಶಾಜಹಾನ್ ಸಿ) ಅಕ್ಬರ್ ಡಿ) ಔರಂಗ್‌ಜೇಬ್

ಉ : ಬಿ) ಶಾಜಹಾನ್

44. ಮೊದಲ ಪಾಣಿಪತ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯಗಳಿಸಿದವರು ಯಾರು?

ಎ) ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋಧಿ ಬಿ) ಹುಮಾಯೂನ್ ಸಿ) ಅಕ್ಬರ್ ಡಿ) ಬಾಬರ್

ಉ : ಡಿ) ಬಾಬರ್

45. ದಿನ್-ಇ-ಇಲಾಹಿ ಮತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು ಯಾರು?

ಎ) ಜಹಾಂಗೀರ್ ಬಿ) ಶಹಜಹಾನ್ ಸಿ) ಅಕ್ಬರ್ ಡಿ) ಬಾಬರ್

ಉ : ಸಿ) ಅಕ್ಬರ್

46. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊಘಲ ರಾಜವಂಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವನು ಯಾರು?

ಎ) ಹುಮಾಯೂನ್ ಬಿ) ಅಕ್ಬರ್ ಸಿ) ಬಾಬರ್ ಡಿ) ಔರಂಗಜೇಬ್

ಉ : ಸಿ) ಬಾಬರ್

47. ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಡೆಯ ಪ್ರಬಲ ದೊರೆ ಯಾರು?

ಎ) ಔರಂಗಜೇಬ್ ಬಿ) ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾ ಜಾಫರ್ ಸಿ) ಹೈದರ್ ಅಲಿ ಡಿ) ಅಕ್ಬರ್

ಉ : ಬಿ) ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾ ಜಾಫರ್

48. ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಅಕ್ಬರ್ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದವನು

ಎ) ರಾಜಾ ತೋದರಮಲ್ಲ ಬಿ) ರಾಜಾ ಬೀರಬಲ್ ಸಿ) ಮಾನ್‌ಸಿಂಗ್ ಡಿ) ಅಬ್ದುಲ್ ಫಜಲ್

ಉ : ಎ) ರಾಜಾ ತೋದರಮಲ್ಲ

49. 1857 ರ ದಂಗೆಯ ನಂತರ ರಂಗೂನಿಗೆ ಗಡಿಪಾರಾದ ಕೊನೆಯ ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಟ ಯಾರೆಂದರೆ

ಎ) ಬಹದ್ದೂರ್ ಷಾ – II ಬಿ) ಅಹ್ಮದ್ ಷಾ ಸಿ) ಅಕ್ಬರ್ – II ಡಿ) ಫಾರೂಕ್ ಸಯ್ಯದ್

ಉ : ಎ) ಬಹದ್ದೂರ್ ಷಾ II

****

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಬಿರಾದರ್ ಸರ್ ರವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಇತಿಹಾಸದ MCQ ಕೋರ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ

Course Link

https://www.ishwargiriacademy.com/s/store/courses/description/History_Mcqs

ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಪ್ರಯುಕ್ತ

ಒಂದು ವರ್ಷದ IGacademy Membership
Subscription ಮೇಲೆ ಭರ್ಜರಿ 50% ರಿಯಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ

~~Rs 10000~~

OFFER PRICE
₹4999/-
ONLY

ಒಂದು ವರ್ಷದ IGacademy Membership ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಕೋರ್ಸುಗಳು

KAS, PSI, PC, FDA, SDA, GROUP C, VAO, PDO,
KTET, GPSTR, HSTR, PSTR, Etc..
SSC-GD, MTS, CGL, CHSL JE, RRB-GroupD, NTPC, ALP, RPF

ಈ ಕೊಡುಗೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 22 ರಿಂದ ಜನವರಿ 5 ರವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯ

ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ
ಸರ್ಕಾರದ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ನೋಡಬಹುದು

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ **8660070677, 7892879654**

KTET-2025

MATHEMATICS & SCIENCE - PAPER 1

ತರಗತಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭ January 01

~~Rs 4000~~

ಈ ಕೋರ್ಸ್‌ನ ಬೆಲೆ ಕೇವಲ OFFER PRICE ₹1499/- ONLY

Bhagesh Muradi
Psychology & Kannada

Pallavi
English

Manjula D
Biology & Chemistry

Pradeep L
Mathematics

Subhramanya Joish
Physics

COURSE VALIDITY 4 MONTHS LIVE + RECORDED UPTO EXAMS

ವಿಶೇಷತೆಗಳು

- ★ CHAPTER WISE WORKSHEETS
- ★ SYLLABUS COMPLETION IN 4 MONTHS
- ★ PYQ'S ANALYSIS

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ 8660070677, 7892879654

KTET-2025

MATHEMATICS & SCIENCE - PAPER 2

~~Rs 4000~~

OFFER PRICE

ಈ ಕೋರ್ಸ್‌ನ ಬೆಲೆ ಕೇವಲ **₹1499/-** ONLY

ತರಗತಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭ January 01

Bhagesh Muradi
Psychology & Kannada

Pallavi
English

Manjula D
Biology & Chemistry

Pradeep L
Mathematics

Subhramanya Joish
Physics

COURSE VALIDITY 4 MONTHS LIVE + RECORDED UPTO EXAMS

ವಿಶೇಷತೆಗಳು

- CHAPTER WISE WORKSHEETS
- SYLLABUS COMPLETION IN 4 MONTHS
- PYQ'S ANALYSIS

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ **8660070677, 7892879654**

KTET-2025

SOCIAL SCIENCE - PAPER 1

~~Rs 4000~~

OFFER PRICE

ಈ ಕೋರ್ಸ್‌ನ ಬೆಲೆ ಕೇವಲ **₹1499/-** ONLY

ತರಗತಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭ January 01

Bhagesh Muradi
Psychology & Kannada

Pallavi
English

Muttu Biradar
History

Syed Touseef
Political science

Vittal Dodamani
Geography

ವಿಶೇಷತೆಗಳು

- ★ CHAPTER WISE WORKSHEETS
- ★ SYLLABUS COMPLETION IN 4 MONTHS
- ★ PYQ'S ANALYSIS

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ 8660070677, 7892879654

KTET-2025

SOCIAL SCIENCE - PAPER 2

ತರಗತಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭ January 01

~~Rs 4000~~

OFFER PRICE

ಈ ಕೋರ್ಸ್‌ನ ಬೆಲೆ ಕೇವಲ **₹1499/-** ONLY

Bhagesh Muradi

Psychology & Kannada

Pallavi

English

Muttu Biradar

History

Syed Touseef

Political science

Vittal Dodamani

Geography

ವಿಶೇಷತೆಗಳು

- ★ CHAPTER WISE WORKSHEETS
- ★ SYLLABUS COMPLETION IN 4 MONTHS
- ★ PYQ'S ANALYSIS

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ 8660070677, 7892879654

ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ನಿಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡಲೇ **Playstore** ನಿಂದ **IGacademy App** ಅನ್ನು ಡೌನ್ಲೋಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ...

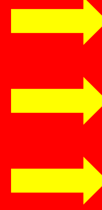

For State & Central government Exams

Download our App in

Google Play Store

IGacademy
Your success is our goal